

SOSYAL BİLGİLER DÜNYASI®

**TC İNKILAP TARİHİ VE
ATATÜRKÇÜLÜK**

8

2. ÜNİTE

4. KAZANIM KAVRAMA TESTİ

1)

Mustafa Kemal'in işgaller karşısındaki düşünceleri şöyledir: "...Türk ata yurduna ve Türk'ün bağımsızlığına saldıranlar kimler olursa olsun onlara bütün ulusça silahlı olarak karşı çıkmak ve onlarla savaşmak gerekiyordu. Bu önemli kararın bütün gereklerini ilk gününde açıklamak elbette yerinde olamazdı. Uygulamayı birtakım evrelere ayırmak ve olaylardan yararlanarak ulusun duygu ve düşüncelerini hazırlamak ve adım adım ilerleyerek amaca ulaşmaya çalışmak gerekiyordu..."

(B. Sıtkı Baykal, Anadolu Kadınları Müdafaa-i Vatan Cemiyeti, ss.671-672)

Buna göre Mustafa Kemal'in düşüncelerini gerçekleştirmek için;

- I. Askerlik mesleğinden istifa etmesi,
- II. Milli Mücadele hazırlık döneminde alınan bazı kararları gizli tutması,
- III. Kongre ve genelgeler düzenlemesi,
- IV. Kuva-yı Milliye birliklerinin yerine düzenli orduyu kurması,

faaliyetlerinden hangilerini yaptığı söylenebilir?

- A) I ve II. B) I, II ve III. C) I, III ve IV. D) II, III ve IV.

2) Mondros Ateşkes Antlaşması sonrası yaşananlar, Türk halkı için zor günlerin başlangıcı olmuştu. Bunun en büyük nedeni İstanbul Hükümeti'nin olaylar karşısında tutumudur. İstanbul Hükümeti öncelikle Mondros'un bir başarı olduğunu, artık savaş olmayacağını dile getirmiş, daha sonra İtilaf Devletleri'nin işgallerinin sömürge niyetli olduğu için geçici bir nitelik taşıdığını ifade etmiştir. Yöneticiler İzmir'in işgaline ise tepki vermedikleri gibi halkın tansiyonunu düşürmek için de sürekli sükûnet çağrıları yaptılar. Oysa Yunanlıların, Anadolu Rumlarının çabaları ile İzmir'i ilhak etmek, büyük Yunanistan hayaline ulaşmak için Anadolu'ya geldikleri herkes tarafından biliniyordu. Bu nedenle halk yaşanan zulme karşı sessiz kalamazdı...

Buna göre Mondros Antlaşması sonrası yaşanan işgaller ile ilgili;

- I. Azınlıklar işgallere destek olmuştur.
- II. İstanbul Hükümeti halkın tepkisini önlemeye yönelik hareket etmiştir.
- III. Türk Halkı otoriteye bağlı kalmıştır.

tutumlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I. B) I ve II. C) I ve III. D) II ve III.

3)

Kuva-yı Milliye'nin Ortaya Çıkışı

Türk yurdunun parçalanma planları	İstanbul Hükümeti'nin işgallere tepkisiz kalması	İzmir'in işgali ve işgal sırasında yapılan zulümler	Türk halkının kendi bölgelerini savunma isteği	Mondros'a göre Ordunun terhis edilmesi
-----------------------------------	--	---	--	--

Buna göre Kuva-yı Milliye'nin ortaya çıkışı ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Zorunlu sebeplerle oluşmuştur.
- B) Halkın vatan sevgisinden doğmuştur.
- C) Devlet ve milletin el birliğinin sonucudur.
- D) Türk milletinin bağımsız yaşama isteğinin yansımasıdır.

4)

Mondros Ateşkes Antlaşması'nın ardından İtilaf Devletleri'nin Anadolu toprakları üzerindeki işgallerinin başlaması ile sınırlarımız içinde yaşayan gayrimüslimlerin bağımsız devlet kurma istekleri için şartlar olgunlaşmıştı. Daha önce kurdukları zararlı cemiyetleri harekete geçirdiler. Ne de olsa onlara tepki verecek bir hükümet, engel olacak bir ordu da yoktu. Güçlü devletler tarafından da desteklenmişlerdi.

30 yılı aşkın sürekli savaşıp kaybeden, çok sevdiği insanları yitiren Türk ve Müslüman halkın çok az bir kısmı, Mondros sonrası yaşanan işgallerde, kurtuluşu mücadelede görmeyip manda-himaye, halifeye bağlılık veya bağımsız devlet kurma hayali gibi çözümlerde aradılar. Oluşturdukları cemiyetler ile milli mücadeleye zarar verdiler.

Buna göre zararlı cemiyetler için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yalnızca azınlıklar tarafından kurulmuşlardır.
- B) Beraber yaşama isteğini kaybetmişlerdir.
- C) Mondros sonrası oluşan otorite boşluğundan yararlanmışlardır.
- D) Tam bağımsızlık ve toprak bütünlüğüne aykırı hareket etmişlerdir.

5)

İzmir'in işgali sonrası Türk halkı işgallerin ciddiyetinin farkına varmış, bölgelerini ve vatanlarını savunmak için işe koyulmuşlardı. İstanbul Hükümeti'nin dediği gibi işgallerin geçici değil kalıcı olacağının halk tarafından anlaşılması üzerine, Müdafaa-i Hukuk Cemiyetlerinin çalışmaları sonucunda, İstanbul Hükümetinin sükûnet çağrısına rağmen, direniş birlikleri oluşturuldu. Kuvâ-yı Millîye denilen bu birliklerde görev

yapanlar gönüllü kişilerdi. Bu birlikleri terhis edilmiş Osmanlı subayları komuta ediyordu. Bu birliklerde kadın, erkek her yaştan vatan sevdalısı bulunuyordu. Kuvâ-yı Millîye'nin ihtiyaçları halk tarafından karşılanıyordu.

Buna göre işgaller karşısında Türk halkının;

- I. İstanbul Hükümetine karşı çıkma,
- II. Silahlı mukavemet gösterme,
- III. Topyekûn mücadelede bulunma,

girişimlerinden hangilerinde bulunduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I. B) I ve II. C) I ve III. D) II ve III.

6) Azınlıklar tarafından kurulan millî varlığa düşman cemiyetler; bağımsız devlet kurmayı amaçlamışlardır. Bu nedenle faaliyette bulundukları bölgelerde yaşayan Türk halkının can ve mal güvenliğine zarar vermek suretiyle onları korkutmak, sindirmek ve göçe zorlamak istemişlerdir. İzmir'in işgali için bölgedeki Rumların fazla olduğunu iddia eden sahte belgelerin hazırlanmasında bu cemiyetler etkili olmuştur. Aynı taktiği Doğu Karadeniz'de kullanan Pontus çeteleri bölge halkının huzurunu ortadan kaldırmak için bütün faaliyetleri denemişlerdir.

Buna göre azınlıkların kurmuş olduğu cemiyetlerin amaçlarına ulaşma yolunda gördükleri engel aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ateşkes Antlaşmasının uygulanmasında yaşanan aksaklıklar
- B) Kuva-yı Milliye birliklerinin kurulması
- C) İtilaf Devletleri'nin ağır hareket etmesi
- D) Türklerin Anadolu'daki nüfus üstünlüğü

7) Tarih boyu bağımsız yaşama özelliğini kaybetmeyen Türkler, Mondros Ateşkesi sonrası yaşanan işgallere karşı başsız kalmasına rağmen direnmeyi tercih etti. Kurulan yararlı cemiyetler ile bir taraftan halkın organize hareket etmesi sağlanırken diğer taraftan da kitap ve broşürler yayımlanarak işgallerin haksızlığının ortaya konulması sağlandı.

Buna göre yararlı cemiyetlerin yaptığı çalışmaların;

I. Kamuoyunu bilgilendirme,

II. Barışçıl ve kararlı tepkiler ortaya koyma,

III. Güçlü devletlerin desteğini alma,

amaçlarından hangilerini gerçekleştirmeye yönelik olduğu söylenebilir?

A) I ve II.

B) I ve III.

C) II ve III.

D) I, II ve III.

8)

	AMAÇLARI
ERMENİ HINÇAK VE TAŞNAK CEMİYETLERİ	• Ermeni milliyetçiliğini uyandırmak. • Maddi ve manevi desteğini almak için, terör ve propaganda yoluyla Avrupa'nın dikkatini çekmek. • Büyük Ermenistan'ı kurmak. • Komitalar yoluyla isyanlar çıkararak Türklerin Doğu Anadolu'dan kaçmasını sağlamak, dolayısıyla Ermenileri çoğunluk haline getirmek. • Mondros'un Vilayet-i Sitte ile ilgili maddelerini yürürlüğe sokmak. • Wilson İlkeleri'nden faydalanmak.

Buna göre sözü edilen zararlı cemiyet için aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

A) Fransız İhtilali'nden etkilenmişlerdir.

B) Mondros Ateşkes Antlaşması'na işlerlik kazandırmak istemişlerdir.

C) Uluslararası belgeleri kendi lehlerine kullanma çabası içine girmişlerdir.

D) Türk beldelerinde azınlık olan statülerini korumaya çalışmışlardır.

9)

Bacıyân-ı Rûm

- Ahi Evran'ın eşi Fatma Bacı, dünyanın ilk kadın birliği olan "Bacıyan-ı Rum"u yani Anadolu Kadınlar Birliği'ni kurmuştur. Bu birlik, Anadolu kadınlarını, gerektiğinde düşmanlara karşı vatan savunmasında eşlerinin yanında mücadele etmesi ve gerektiğinde sosyal ve ekonomik alanlarda kalkınıp gelişmesini sağlamak için faaliyet göstermiştir.

Anadolu Kadınları Müdafaa-i Vatan Cemiyeti

- Sivas Valisinin eşi Melek Reşit Hanım ve arkadaşları tarafından kurulmuştur. Düşman işgallerini büyük bir duyarlılık ve dikkatle izleyerek İtilaf Devletlerine ve İstanbul Hükümetine karşı protestolar yayımlamış, milli orduya para ve mal yardımı kampanyaları açmış, milli mücadeleye moral desteği sağlamıştır.

Buna göre Türk kadını için;

- Toplumsal ve askeri alanlarda önemli görevler üstlendiği,
 - Ülke yönetiminde söz sahibi olduğu,
 - Kararlılık göstererek teşkilatlandığı,
 - Geçmişteki değerlerine sahip çıktığı,
- çıkarımlardan hangilerine ulaşılabilir?**

A) I ve III.

B) I, II ve III.

C) I, III ve IV.

D) II, III ve IV

10) Aşağıda, Mondros Ateşkes Antlaşması sonrası işgallere karşı Türk halkının kurmuş olduğu Milli Cemiyetler ile Anadolu'da yaşayan azınlıkların kurduğu düşman cemiyetlere ait harita yer almaktadır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- Her zararlı faaliyetlerin yanında milli cemiyetler yer almıştır.
- Ermeni ve Rum azınlıklar işbirliği içinde hareket etmiştir.
- Zararlı cemiyetler Anadolu'nun farklı bölgelerine dağılmıştır.
- Türkler, haksız girişimlere karşı bölgesel örgütler kurmuştur.

Yazar: Sarfiye KEÇECİ
Tashih: Özgür ÖZTÜRK

Cevaplar

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
D	B	C	A	B	D	A	D	C	B

şimdi, hayallerin için
ilk adımı atmanın tam zamanı!

GEZEĞEN
YAYINCILIK

